

REFERAT |Nye KRS| Arbeidsutvalg Nye Kristiansand d. 23-10-2018

Mødedato Tirsdag d. 23. oktober 2018 kl. 14:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 18.09.18.....	3
2. tertialrapport 2018 - Nye Kristiansand.....	5
Konsekvenser av endringer i reglene for eiendomsskatt i Nye Kristiansand.....	10
Mulige tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019.....	14
Nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering i nye Kristiansand.....	19
Administrativ organisering av nye Kristiansand - oppfølging av vedtak i fellesnemnda.....	24

Punkt 39/18: Godkjenning av protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 18.09.18

Bilag

Protokoll Arbeidsutvalg Nye Kristiansand 18.09.2018

Dato 17. oktober 2018
Saksnr.: 201712652-86
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Arbeidsutvalg Nye Kristiansand

Møtedato
23.10.2018

Godkjenning av protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 18.09.18

Forslag til vedtak

[Arbeidsutvalget godkjenner protokoll fra møte i Arbeidsutvalget 18.09.18.](#)

Camilla B. Dunsæd
Programleder

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra møte i Arbeidsutvalget 18.09.18

Punkt 40/18: 2. tertialrapport 2018 - Nye Kristiansand

Bilag

Vedtak Fellesnemnd, 30102018, Sak 40/18, 2. tertialrapport 2018 - Nye Kristiansand

Dato 9. oktober 2018
Saksnr.: 201816191-1
Saksbehandler Randi Bentsen

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.10.2018
30.10.2018

2. tertialrapport 2018 – programmet Nye Kristiansand

Sammendrag

Tertialrapporten er en rapport til Fellesnemnda som skal vise i hvilken grad budsjettvedtaket realiseres. Rapporten skal inneholde status pr. 31.8.2018 på driftsresultat, investeringsprosjekter og sykefravær.

I og med at regnskapet inngår i Kristiansand kommunes regnskap vil rapporten følge som uttrykt vedlegg til Kristiansand kommunens samlede tertialrapport som sluttbehandles i bystyremøte 24.oktober 2018.

Det ble i 2017 gitt statlig tilskudd fra KMD på 50,1 mill. kr i 2017 hvorav 4 mill. kr er øremerket digitaliseringstiltak. Nye Kristiansand brukte i 2017 5,883 mill. kr og 44,217 mill. kr er overført til bundet fond til disposisjon i 2018 og 2019.

Årsbudsjett for 2018 utgjør 34,217 inkludert 100 000 kr mottatt fra staten vedrørende prosjektmidler til lokaldemokrati og 1,7 mill. kr til Kirkelig felleråds fellesnemnd.

Det er pr. 2. tertial brukt 21,7 mill. kr og det forventes at den ordinære driften går i balanse ved årsslutt totalt sett for programmet. De administrative prosjektene er i rute i forhold til prosjektmandat og fremdriftsplan. Det er ikke påløpt kostnader på investeringsprosjekt i programmet pr. 2. tertial 2018.

Sykefraværstatistikk føres i avgivende enhet på innleid personale.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda tar 2. tertialrapport 2018 til orientering](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Randi Bentsen
Økonomirådgiver

Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

1. Økonomisk prognose 2018

Programmet Nye Kristiansand er delt inn i 3 ansvar: Programledelsen, politiske møter og politiske prosjekt og administrative prosjekt (8 prosjekter).

Årsbudsjettet på 34,617 mill. kr er bruk av bundet fond fra 2017. Netto årsbudsjett vil derfor gå i null i økonomisystemet.

Det er brukt 21,7 mill. kr mot budsjettet 23,2 mill. kr pr. 2. tertial 2018. Dette er et mindreforbruk på 1,5 mill. kr som i hovedsak skyldes periodisering og forskyvning av kostnader spesielt innenfor politiske prosjekter.

De største utgiftspostene totalt sett i programmet er lønn og frikjøp av personale på 9,8 mill. kr i tillegg til konsulentutgifter til 7,4 mill. kr. Tilskudd til Kirkelig fellesråds fellesnemnd på 1,7 mill. kr ble utbetalt i mai.

Årsprognosen indikerer at den ordinære driften går i balanse ved årsslutt totalt for programmet.

(Prosjektnivå tall i 1000 kr)

Ansvar		Regnskap pr. 31.8.18	Budsjett pr. 31.8.18	Års- budsjett 2018	Års- prognose 2018	Avvik 2018
80000	Etablering av Nye Kristiansand	11 197	7 890	11 268	11 268	
81000	Politiske møter og politiske prosjekt	1 428	5 080	7 620	7 620	
82000	Administrative prosjekt	8 914	7 646	11 469	11 469	
83000	Digitalisering	156				
83300	IKT-ERP system	1	1 866	2 800	2800	
83600	IKT-fagsystem bibliotek	0	133	200	200	
83601	IKT-fagsystem for kulturskole	0	40	60	60	
83602	IKT-fagsystem for sentralbord/kundesent.	0	533	800	800	
Sum		21 697	23 189	34 217	34 217	0

2. Kommentarer til regnskap pr. 2. tertial 2018 pr. ansvar

Hovedpostnivå (tall i 1000 kr)

Post	Tiltak	Regnskap pr. 31.8.18	Budsjett pr. 31.8.18	Avvik pr. 31.8.18	Års- budsjett 2018	Avvik 2018
Ansvar 80000 Programledelsen						
10	Lønn og sosiale utgifter	1 779	3 962	2 183	6 227	
20	Kjøp av varer og tjenester	7 868	2 494	-5 374	3 741	
40	Overføringsutgifter	3 107	1 700	-1 407	1 700	
70	Refusjoner uten sykep.	-1 558	0	1 558	0	
90	Finansieringsinntekter	0	-266	-266	-34 617	
Ansvar 81000 Politiske møter og politiske prosjekter						
10	Lønn og sosiale utgifter	857	0	-857	0	
20	Kjøp av varer og tjenester	670	5 146	4 475	7 720	
40	Overføringsutgifter	135	0	-135	0	
70	Refusjoner uten sykep.	-235	-66	169	-100	
90	Finansieringsinntekter				0	
Ansvar 82000 Administrative prosjekter						
10	Lønn og sosiale utgifter	254	0	-254	0	
20	Kjøp av varer og tjenester	8 659	7 646	-1 013	11 469	
40	Overføringsutgifter	1 038	0	-1 038	0	
70	Refusjoner uten sykep.	-1 038	0	1 038	0	
90	Finansieringsinntekter				0	
Ansvar 83000 Digitalisering						
20	Kjøp av varer og tjenester	156	0	-156	0	
Ansvar 83300 IKT ERP system						
20	Kjøp av varer og tjenester	1	1 866	1 865	2 800	
Ansvar 83600 IKT-fagsystem for bibliotek						
20	Kjøp av varer og tjenester	0	133	133	200	
Ansvar 83601 IKT-fagsystem for kulturskole						
20	Kjøp av varer og tjenester	0	40	40	60	
Ansvar 83602 IKT-fagsystem for sentralbord/kundesenter/besøkssystem						
20	Kjøp av varer og tjenester	0	533	533	800	
Sum		21 697	23 189	1 492	0*	

*Årsbudsjettet er bruk av bundet fond overført fra 2017. Netto årsbudsjett vil derfor gå i null totalt sett.

Ansvar 80000 Programledelsen

Ansvar 80000 består av programledelsen som er ansatt i prosjektet og engasjementer totalt 5,9 årverk. Ansvar har pr. 2. tertial et overforbruk i forhold til periodisert budsjett. Dette skyldes at utgifter til enkelte konsulenttjenester knyttet til digitalisering er ført på ansvar 8000. Det er også ført utgifter til kjøp av tjenester tillitsvalgte/vernetjeneste på ansvar 80000, mens budsjettet er fordelt på ansvarene. Det vil bli tatt en gjennomgang av regnskap og budsjett i forhold til eventuelle korrigeringer før årsoppgjøret.

Tilskuddet på 1,7 mill. kr til Kirkelig fellesråds nemnd ble betalt ut i mai.

Bruk av bundet fond på 34,217 mill. kr er budsjettert på ansvar 80000 i tillegg til 0,4 mill. kr i renteinntekter.

Ansvar 81000 Politiske møter og politiske prosjekter

Ansvar 81000 består av kostnader til politiske møter og politiske prosjekter blant annet godtgjøring til politikere og frikjøp tillitsvalgte/vernetjenesten. Kostnader til prosjekt kommunevåpen, ordførerkjede, innbyggermedvirkning m.m. ligger også budsjettet på dette ansvaret.

Det er bevilget 250 00 kr til prosjekt symboler Nye Kristiansand og 750 000 kr til Kunstprosjekt rådhuset. Det er ikke påløpt kostnader på disse prosjektene enda.

Ansvar 82000 Administrative prosjekter

Ansvar 82000 består av kostnader til frikjøp av 8 prosjektledere, frikjøp av tillitsvalgte/vernetjeneste og digitaliseringstiltak. Det er pr. 2 tertial overforbruk på 1,2 mil. kr. Dette skyldes periodisering og vil bli dekket inn igjen i løpet av året.

Det vil bli tatt en gjennomgang av regnskap og budsjett i forhold til eventuelle korrigeringer på alle ansvar før årsoppgjøret.

Digitaliseringsprosjektene i nye Kristiansand.

Digitaliseringsprosjektene innbefatter både fagsystemer, sak-/arkiv og håndtering av historiske baser/frittstående arkiv, etablering av ny infrastruktur, samt noen delprosjekter for digitale innbyggertjenester. Kostnadene er estimert til 22,5 mill. kr på infrastruktur. Den totale digitaliseringsporteføljen viser en estimert kostnad på om lag 47 mill. kr. Disse kostnadene gjelder selve sammenslåingskostnadene (inv.kost) fra nå og frem til 1.1.2020. Det vil påløpe mer kostnader til IKT-prosjekter.

Driftskostnadene etter 1.1. 2020 må det jobbes videre med å få opp estimater for, etter hvert som sammenslåingsprosjektene kommer mer i gang og dialogen med leverandørene og videreføring av avtaler iverksettes.

Foreløpig er utgangspunktet for driftskostnadene summen av dagens tre kommuners avtaler, men eks. innenfor HS er det allerede nå signalisert en økning på 1,5 mill. kr innenfor to systemer. Samtidig vil etableringen av et godt frittstående/historisk arkiv og plan for terminering av «de gamle fagsystemene», kunne bidra til å redusere kostnadene igjen. Delprosjekt for etablering av frittstående arkiv skal utarbeides i løpet av oktober.

Årsbudsjett 2019

Alle tre kommunene har til sammen budsjettert med om lag 32 mill. kr til programmet nye Kristiansand i 2019. I tillegg kommer ca. 50 mill. kr til digitaliseringsprosjektene. Programleder vil komme tilbake til forslag til årsbudsjett for 2019 i fellesnemdas møte 18.12.2018.

Punkt 41/18: Konsekvenser av endringer i reglene for eiendomsskatt i Nye Kristiansand

Bilag

Vedtak Fellesnemnd, 30102018, Sak 41/18, Konsekvenser av endringer i reglene for eiendomsskatt i Nye Kristiansand

Dato 16. oktober 2018
 Saksnr.: 201808708-1
 Saksbehandler Venke Moe

Saksgang

Arbeidsutvalget nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.10.2018
 30.10.2018

Konsekvenser av endringer i reglene for eiendomsskatt i Nye Kristiansand

Sammendrag:

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett foreslått store endringer i reglene for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom. Kommunen pålegges å benytte skatteetatens boligverdier som boligtakster. Regjeringen foreslår 30 % obligatorisk reduksjon på takster for bolig- og fritidseiendom. Maksimal skattesats skal reduseres fra 7 ‰ til 5 ‰. Endringene er foreslått å gjelde fra 01.01.2020. Hvis de foreslåtte lovendringene blir vedtatt, vil det sterkt påvirke handlingsrommet bystyret har for fastsetting av skattenivået.

Lokalt vedtatt reduksjonsfaktor fra siste omtaksering kan bare fjernes ved ny omtaksering. I Søgne ble det i 2010 bestemt at alle takster skulle reduseres til 85 % av objektiv markedsverdi. I Kristiansand fastsatte bystyret en reduksjonsfaktor som gjør at formelle takster bare er 39,15 % av objektiv markedsverdi.

Hvis regjeringens forslag til statsbudsjett blir vedtatt, kan de økonomiske konsekvensene for Nye Kristiansand bli så store at ny omtaksering bør fremskyndes til å gjelde fra iverksettelsestidspunktet for lovendringen, dvs. 2020. En omtaksering vil etter regjeringens endringsforslag bestå i å innhente boligverdier fra skatteetaten for boligeiendommer, mens kommunen selv utarbeider takster for all næringseiendom, fritidseiendom, ubebygde tomter og landbrukseiendom. Kommunen må dessuten være forberedt på at skatteetaten mangler verdier for en del boligeiendommer; disse må takseres særskilt.

Forslag til vedtak:

1. Under forutsetning om at regjeringens forslag til statsbudsjett vedrørende eiendomsskatt blir vedtatt, iverksetter Nye Kristiansand omtaksering av nødvendige objekter med mål om at nytt grunnlag skal gjelde fra 2020.
2. Dersom forslag til endring vedrørende eiendomsskatt ikke blir vedtatt i Stortinget, følger Nye Kristiansand tidligere vedtak for omtaksering.

Camilla B. Dunsæd
 Programleder

Ragnar Evensen
 Rådmann Kristiansand

Bakgrunn for saken

I møte 19.06.2018 vedtok fellesnemnda følgende: «Det tilstrebes harmonisering av eiendomsskattenivået i Nye Kristiansand fra 2020 basert på dagens takstgrunnlag og ved å fastsette særskilt sats for områdene fra de gamle kommunene.»

Bystyret i Kristiansand vedtok 25.10.2017 i sak 121/17 å søke om utsatt gjennomføring av omtaksering i hht. bestemmelsene i inndelingslova. Tilsvarende saker ble vedtatt i kommunestyrene i Songdalen og Søgne, henholdsvis 25. og 26.10.2017. I saken er det beskrevet opplegg for forberedelse til ny omtaksering og gitt begrunnelse for hvorfor det er uheldig å foreta omtaksering samtidig med at kommuner slås sammen.

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 er det foreslått store endringer i regelverket for eiendomsskatt. Hovedpunkt i endringene:

- maksimal skattesats for bolig- og fritidseiendom er endret fra 7 ‰ til 5 ‰
- skatteetatens boligverdi skal benyttes som takstgrunnlag for bolig
- bolig- og fritidseiendommer skal ha en obligatorisk reduksjonsfaktor, slik at takstene reduseres med 30%
- endringene skal gjelde fra 01.01.2020
- overgangsregler er gitt for kommuner som har takster fra 2013 eller nyere.

Songdalen, Søgne og Kristiansand har takster fra 2010 og 2011.

Dagens innretning av takst og skatt i Søgne, Songdalen og Kristiansand

De tre kommunene skriver ut eiendomsskatt på alle typer eiendommer og i hele kommunen. Takstmetoden er den samme i Søgne, Songdalen og Kristiansand. Dvs. at taksten er beregnet utfra matrikkelens faktaopplysninger om tomter og bygninger. Bygningsarealer er multiplisert med gjennomsnittspriser for ulike areal typer og hver enkelt eiendom er deretter justert med faktorer for standard, kvalitet og beliggenhet. Dette er den til nå anbefalte metoden for beregning av takstgrunnlag, utfra eiendomsskattelovens bestemmelse om at verdivurderingen skal gjenspeile en markedsverdi ved normale omsetningsforhold.

Eiendomsskatteloven gir klare rammer for verdivurderingen av eiendommer. Skattetrykket fastsettes av kommunestyret gjennom vedtak om skattesats, eventuell reduksjonsfaktor og bunnfradrag. Tabellen nedenfor viser hovedelementene mht. skattetrykk for de tre kommunene.

	Skattesats	bunnfradrag	Reduksjonsfaktor	Siste omtaksering
Songdalen	3‰ bolig/fritid 4‰ næring, verk og bruk	Ja (300 000)	nei	2010
Søgne	2,0‰	Ja (900 000)	Ja (0,85)	2010
Kristiansand	5,8‰	nei	Ja (0,39)	2011

Konsekvens av endringer foreslått i statsbudsjettet i perioden fra 01.01.2020 til ny omtaksering

I perioden fra 01.01.2020 til ny omtaksering er gjennomført, vil regjeringens forslag til endringer ha stor innvirkning på skatteinngangen i de tre tidligere kommunene.

For alle tre kommuner vil endret takstmetode, fra lokalt fastsatte takster til skatteetatens boligverdi for boliger, utgjøre en stor forskjell boligeiendommer imellom. Det vil være nytt for

alle tre kommuner at boligtakster og fritidsboligtakster skal reduseres med 30%. Søgne og Kristiansand har lokalt fastsatt reduksjonsfaktor som kommer i tillegg til sentralt fastsatt reduksjon. Kristiansand kommune er den eneste som berøres av at maksimal skattesats endres fra 7 ‰ til 5 ‰.

Ut fra gjeldende ordlyd i eiendomsskattelovens § 8 C-1 og ordlyden i regjeringens forslag til statsbudsjett, må takstene både reduseres med lokalt fastsatt reduksjonsfaktor og med sentralt fastsatt reduksjon. Lokalt fastsatt reduksjonsfaktor kan kun fjernes ved en ny omtaksering. Det er ikke gitt signaler om endringer i bestemmelser knyttet til lokal reduksjonsfaktor ved fremleggingen av forslag til statsbudsjett.

Skatteetatens boligverdier er basert på eiers innrapportering om boligens P-rom, byggeår, boligtype (eks. leilighet, enebolig) og adresse. Metoden er grovkornet og tar ikke hensyn til om det finnes garasjer, anneks, sjøbu, brygger osv. på eiendommen. Forhold som utsikt eller tomtestørrelse vektlegges heller ikke. Takstene justeres med områdepriser beregnet av SSB. Test av disse områdene stemmer dårlig over ens med kommunens analyser av områders attraktivitet.

Administrasjonen kan per i dag ikke oppgi hvor stor redusert skatteinngang blir som følge av de foreslåtte lovendringene. Det er fordi vi ikke har skatteetatens tall tilgjengelig. Kommunen har bedt om å få tilgang til skatteetatens tall. Når de kommer kan man sammenligne disse mot egne takster og mot reelle salg.

Hvis regjeringens forslag til statsbudsjett blir vedtatt, kan de økonomiske konsekvensene for Nye Kristiansand bli så store at ny omtaksering bør fremskyndes til iverksettelsestidspunktet for lovendringen, dvs. 2020. En omtaksering vil etter regjeringens endringsforslag bestå i å innhente boligverdier fra skatteetaten for boligeiendommer og selv takserer all næringseiendom, fritidseiendom, ubebygde tomter og landbrukseiendom. Kommunen må dessuten være forberedt på at skatteetaten mangler verdier for en del boligeiendommer. Kommuner som har erfaring med skatteetatens boligverdier, oppgir at opp mot 20 % av boligene kan mangle boligverdier.

Det er uheldig å foreta omtaksering samtidig med kommunesammenslåing. Det er fordi mange eiendommer skal ommatrikuleres (gis nytt gårds- og bruksnummer) og en del eiendommer få ny adresse i denne fasen. Trygg behandling av takstinformasjon kan være utfordrende mht. at takstopplysninger er unntatt offentlighet, samtidig som hver enkelt eier skal ha full tilgang til informasjon om egen eiendom. En omtaksering krever store databasekonverteringer. Det samme gjør en kommunesammenslåing. Rekkefølge for konverteringer, fullstendighet og kvalitet i datainnholdet og ivaretagelse av historikk er avgjørende viktig å ha kontroll på.

Kommunen er ikke bemannet for omtaksering, kun for såkalt *løpende taksering*. Løpende taksering er den årlige takseringen som foretas ved opprettelse og endring av eiendommer og oppføring og endring av bygg. Normalt utgjør dette omtrent 2000-2500 nye og endrede takster i Kristiansand. For løpende taksering i Søgne og Songdalen er det vært kjøpt takseringstjenester av ekstern takstmann, mens tilretteleggingen er utført av egne ansatte.

Det vil være behov for å kjøpe takseringstjenester for omtaksering. All næringseiendom, fritidseiendom, ubebygde tomter, landbrukseiendom og boligeiendom som mangler verdi fra skatteetaten skal takseres lokalt. Det er få takseringsfirma i Norge. Mange kommuner vil være i markedet samtidig, pga. kommunesammenslåing og lovendring berører mange kommuner. Dette kan påvirke både pris, kapasitet og gjennomføringsevne.

Grethe Helland
Rådgiver eiendomsskatt
Plan-, bygg- og oppmålingsetaten

Punkt 42/18: Mulige tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019

Bilag

Vedtak Fellesnemnd, 30102018, Sak 42/18, Mulige tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019

Dato: 27. september 2018
 Saksnr.: 201806146-11
 Saksbehandler: Marianne O Tronstad

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.10.2018
 30.10.2018

Mulige tiltak for økt valgdeltakelse ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg 2019

Sammendrag

Fellesnemnda vedtok i sitt møte 19.06.18 at det kun skal holdes valgting mandag 9.september 2019 og at åpningstiden på valgdagen skal være 09.00-21.00 for hele den nye kommunen. I tillegg til å delegerer myndighet til valgstyret ba Fellesnemnda administrasjonen om følgende: «Som en del av at Nye Kristiansand holder demokrati og borgermedvirkning som en viktig verdi, har fellesnemnda som mål å øke valgdeltakelsen. Fellesnemnda ber om en sak der administrasjonen drøfter ulike tiltak for å øke valgdeltakelsen».

I «bakgrunn for saken» er det løftet frem flere tiltak som kan påvirke valgdeltakelsen. Institutt for samfunnsforskning/ Uni Research har i samarbeid med IMDI i og KMD ved lokalvalget i 2015 og 2017 satt i verk to ulike eksperimenter med tiltak for å øke valgdeltakelsen, for å på denne måten undersøke hvilke tiltak som vil være mest effektive for å mobilisere velgerne til å gå til stemmeurnene. I tillegg ble det ved valget i 2011 gjennomført en forsøksordning i noen kommuner ved å senke stemmerettsalderen til 16 år.

Administrasjonen har i denne saken forsøkt å strukturere de ulike alternativene når det gjelder eventuelle nye tiltak samt hvordan vi kan videreutvikle eksisterende tiltak. For enkelte tiltak har vi måltall hva gjelder effekt, for andre tiltak har vi ikke det. Erfaringer viser at det ikke er tilgjengeligheten alene som medfører økt valgdeltakelse. Dette er et sammensatt bilde hvor selve politikken, og velgernes engasjement rundt den politiske dagsorden, er den viktigste faktoren. Samtidig, selv om vi vet lite om effekten av hvert tiltak, anbefaler administrasjonen at det arbeides videre med enkelte tiltak.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda slutter seg til administrasjonens anbefalinger i saken og eventuelle merkostnader innarbeides i forbindelse med 1.tertial 2019.

Camilla Dunsæd
 Programleder

Kjell A. Kristiansen
 Prosjekteier Organisasjon, personal og stab

Vedlegg: Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Kommunene spiller en viktig rolle i folks hverdagsliv, og det er på kommunenivå de fleste innbyggere involveres i politikk. Høy valgdeltakelse i lokalvalg er derfor viktig for et sterkt lokaldemokrati. Lav valgdeltakelse i deler av befolkningen kan føre til at velgergrupper faller utenfor de demokratiske prosessene. Dette kan få negative konsekvenser for legitimiteten til valgsystemet og lokaldemokratiet. Det er spesielt lav valgdeltakelse blant unge og personer med innvandrerbakgrunn.

Det er viktig å være bevisst på valgdeltakelse og hvordan det kan arbeides med å styrke denne i forbindelse med kommunesammenslåing. Erfaringer fra Danmark viser at valgdeltakelsen først gikk ned etter kommunereformen, men gikk siden opp igjen.

Kommunereformen kan være en mulighet for å sette valgdeltakelse og lokaldemokrati på dagsorden. Det finnes ulike tiltak som kan være med å bidra til å øke valgdeltakelsen. Det kan for eksempel være:

- tiltak som retter seg mot den praktiske gjennomføringen av valget
- tiltak rettet mot spesielle grupper
- tiltak for å heve interessen for lokalpolitikk generelt.

I denne saken vil vi komme med forslag knyttet til de to første kulepunktene.

Institutt for samfunnsforskning/ Uni Research i samarbeid med IMDi og KMD gjennomførte ved lokalvalget i 2015 og 2017 to ulike eksperimenter med tiltak for å øke valgdeltakelsen. Formålet med eksperimentene var å undersøke hvilke tiltak som vil være mest effektive for å mobilisere folk til å stemme. I den første gruppen av eksperimenter ble det sendt brev til stemmeberettigede innvandrere i forkant av valget. Det andre eksperimentet var en kampanje med bruk av tekstmeldinger (SMS) som rettet seg mot alle velgere; både de med og uten innvandrerbakgrunn. Både brev og SMS viste seg å ha større effekt på valgdeltakelsen enn det var grunn til å forvente.

Ifølge Lokaldemokrativeilederen (regjeringen.no) er valgdeltakelsen blant førstegangsvelgere om lag 20 % lavere enn i resten av befolkningen. Videre trekkes det frem at for å øke valgdeltakelse blant ungdom er det viktig at ungdommen forstår hvordan demokratiet fungerer, og hvordan valgdeltakelse kan påvirke kommunens utvikling.

Erfaringer fra [prøveordningen med stemmerett for 16 åringer](#) viser at det er viktig å bruke både lokale nettverksressurser som ungdomsskolemiljøer og nasjonale aktører for å lykkes med å mobilisere unge velgere. Sosiale medier er en viktig møteplass for ungdom. Hverken Søgne, Songdalen eller Kristiansand har hatt informasjonstiltak rettet mot enkelte velgergrupper. I forbindelse med kommunesammenslåingsprosessen arbeides det med en samlet kommunikasjonsstrategi når det gjelder valget 2019, hvor bruk av sosiale medier inngår som et virkemiddel for økt valgdeltakelse.

Generelle tiltak for å øke valgdeltakelse kan være:

- Målrettet bruk av sosiale medier (Facebook, Snapchat, Instagram)
- SMS varsling
  - SMS til forhåndsdefinerte grupper
  - Push varsler for velgere som befinner seg i nærheten av et definert stemmelokale.
- Benytte nye Kristiansands innbyggermagasin for info om valget
- Brev til alle husstander/ velgere med info om hva som er nytt ved dette valget
- I samarbeid med flerkulturell rådgiver samt rådgiver for likestilling, inkludering og mangfold lage en strategi for hvordan en best når velgergrupper med lav valgdeltakelse.
- Særlige tiltak knyttet til unge velgere
- Gjennomgang av forhåndsstemmemottak, se på nye alternativer. Ta i bruk valgbrakker på utvalgte steder. Annet alternativ kan være valgbuss.
- Eget valgavlukke for ordinære forhåndsstemmer kombinert skolevalg på videregående skoler.

Generelt om informasjon fra de tre kommunene.

Alle de tre kommunene har benyttet kommunens egen nettside/ kommuneportal for å fremme budskapet knyttet til valg, lokaler, åpningstider med videre. Kristiansand har lagt spesielt mye ressurser inn i å profesjonalisere valgsiden på nett. I tillegg til lik informasjon hos alle tre kommunene vil vi for valget i 2019 også ta i bruk nettsiden til nye Kristiansand, sistnevnte blir «hovedkanalen». I tillegg til å benytte egen kommuneportal har alle tre kommunene annonsert i lokalavisen(e) i tillegg til å informere via Servicetorgene. Administrasjonen anbefaler at kommuneportalene fortsatt er hovedinformasjonskilde overfor velgerne og at informasjonen på nettsidene er identisk.

Målrettet bruk av sosiale medier (Facebook, Snapchat, Instagram)

Alle tre kommunene har egen Facebookside hvor saker fra websiden fremmes. Dette mediet kan benyttes mer aktivt og tilpassede annonser kan kjøpes. Ingen av kommunene er aktive på Instagram eller Snapchat. Det er mulig å søke å etablere kontakt med aktive offentlige aktører som allerede har etablerte kontoer med mange følgere og «annonser» om valget via deres konto. For å ikke gripe for mange ulike tiltak på en gang anbefaler administrasjonen å avvente bruk av Snapchat, men at kommunen satser videre på å benytte Facebook og kjøpe annonser som er spesielt rettet inn mot aktuelle grupper. I tillegg anbefales det i denne omgang å utvide til å se nærmere på mulighetsrommet i forhold til Instagram. Administrasjonen er usikker på hvilket omfang dette vil medføre i forhold til medgått arbeidstid og faktiske kostnader. Dersom merkostnaden her ikke kan dekkes innenfor tildelt ramme vil administrasjonen komme tilbake til saken i forbindelse med 1.tertial.

Aktuelle informasjonskanaler vi ikke benytter i dag:

Som tidligere nevnt gjennomførte Institutt for samfunnsforskning/ Uni Research i samarbeid med IMDi og KMD en undersøkelse ved lokalvalget i 2015 og 2017 for å avdekke om SMS varsling og/ eller brev hjem til velgere hadde noen effekt.

Når det gjelder SMS varsling ble det i undersøkelsen på forhånd definert en mer eller mindre tilfeldig sammensatt gruppe som mottok SMS med informasjon om valget. I tillegg til denne type SMS varsling er det også en mulighet å benytte push varsler for velgere som befinner seg i nærheten av et definert stemmelokale, med informasjon om hvor nærmeste valglokale befinner seg, åpningstider og annen aktuell informasjon.

I tillegg til SMS varsling ble det i undersøkelsen sendt brev hjem til velgere med innvandrerbakgrunn. For å nå alle stemmeberettigede vil en mulighet være å sende brev hjem til alle husstander med generell info om valget, hvor er stemmestedene og hva er nytt ved dette valget.

Nye Kristiansand har i dag gitt ut ett innbyggermagasin som ble fulldistribuert ut til alle husstander i de tre kommunene. Planen er å gi ut ytterligere to eller tre utgaver. Dette er en direkte informasjonskanal hjem til alle husstander.

En rekke legekontorer, tannleger, UiA, Aquarama i tillegg til kommunene selv benytter informasjonsskjermer. Dersom det er mulig å få innpass i forhåndsstemmeperioden med generell informasjon om valget så kan dette være et alternativ.

Administrasjonen anbefaler at magasinet til nye Kristiansand benyttes til å informere velgerne om nytt ved valget 2019. Gitt at dette alternativet benyttes anbefaler ikke administrasjonen et eget brev til alle husstander i tillegg.

Alternativet med å benytte mulige informasjonsskjermer ansees som en aktuell mulighet og administrasjonen anbefaler at denne muligheten vurderes nærmere.

I følge rapporten til Institutt for samfunnsforskning m.fl. fremgår det at SMS varsling til utvalgte velgere har hatt noe effekt. Administrasjonen er likevel noe usikker på om denne kanalen bør benyttes til dette formål. Også når det gjelder push-varsler er administrasjonen usikker på om denne typen «reklame» kan virke mot sin hensikt da mange velgere kan oppleve dette som unødvendig inntreden i deres privatsfære. Administrasjonen anbefaler derfor at begge typer SMS-varsling avventes og tas opp til ny vurdering for valget i 2021.

Flerkulturell rådgiver og rådgiver for likestilling, inkludering og mangfold.

Kristiansand kommune har en rådgiver på hvert av disse feltene. For å nå ut til alle grupper velgere kan det være aktuelt å i samarbeid lage en strategi med aktuelle tilnæringsmetoder for å nå ut med informasjon om valget. Studier viser at vi har enkelte grupper som skiller seg særlig ut med lav valgdeltakelse, det gjelder både unge velgere og velgere med innvandrerbakgrunn. Det vil derfor være naturlig å ha fokus på særlige tiltak rettet inn mot disse velgergruppene i oppstarten. IMDI formidler valginformasjon til innvandrergrupper på ulike arenaer, og jobber for å mobilisere innvandrere til å benytte stemmeretten. Det er etablert møtearenaer hvor Kristiansand kommunes rådgivere er koplet på. I Songdalen har vi også tiltaket språkkafe. Dersom det er mulig å benytte de allerede etablerte arenaene gir sannsynligvis dette best effekt fremfor å skulle etablere nye arenaer. Administrasjonen anbefaler at det jobbes videre med dette.

Stemmemottak – forhåndsstemmegivning

Alle de tre kommunene har sentralt plasserte stemmemottak i forhåndsstemmeperioden, og alle benytter kommunens Servicetorg. Kristiansand har også mottatt forhåndsstemmer på Vågsbygd bydelsbibliotek og ved valget i 2017, i et eget lokale på Sørlandssenteret. I tillegg er det mulig å forhåndsstemme ved UiA en uke i forhåndsstemmeperioden. Utover dette har alle tre kommuner ambulerende stemmemottak på institusjoner (i Kristiansand også Kjevik, Kristiansand fengsel, Sørlandet Sykehus).

Det kan vurderes om kapasiteten på forhåndsstemmemottak i noen bydeler skal styrkes, alternativt flytte på eksisterende. En konkret mulighet kan være å flytte forhåndsstemmemottaket ved Vågsbygd bydelsbibliotek ned i kjøpesenteret (Amfi Vågsbygd), i et egnet lokale. Alternativt kan en benytte valgbrakke på utsiden, dersom dette er mulig. Kostnaden knyttet til en valgbrakke for hele forhåndsstemmeperioden er omkring 250.000 kr (ifølge kommuner som har tatt i bruk dette). I Porsgrunn prøvde de «valgbil» for valget i 2017. De vurderer dette også for 2019 selv om ikke valgdeltakelsen økte nevneverdig. En eventuell kostnad for dette er ikke beregnet da Porsgrunn allerede eier bilen de har benyttet.

Flere av de videregående skolene har «skolevalg», det kan vurderes om administrasjonen også skal være tilstede med et valgavlukke slik at ungdom over 18 år også skal få mulighet til å avgi sin reelle stemme.

Basert på de forhåndsstemmemottak som ble benyttet ved valget i 2017 vurderer administrasjonen antall stemmemottak i nye Kristiansand som tilstrekkelig. Det anbefales derfor ikke på det nåværende tidspunkt å ta i bruk verken valgbrakke eller «valgbil». I god tid før hvert valg foretar administrasjonen en vurdering av lokaler som anbefales benyttet både for mottak av forhåndsstemmer og valgtingsstemmer. Anbefalingen legges frem for behandling i Valgstyret. Også for valget i 2019 vil Valgstyret få en slik sak til behandling.

Referanser

Tilrettelegging for økt valgdeltakelse

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/del-a/tilrettelegging-for-okt-valgdeltakelse/id2424156/>

Eksperimenter med tiltak for å øke valgdeltakelsen

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/eksperimenter-med-tiltak-for-a-oke-valgdeltakelsen/id2499532/>

https://www.regjeringen.no/contentassets/ee2a8da03a344dfcbb810c481cf25df8/gettng_out_the_vote_norsk_sammendrag.pdf

Punkt 43/18: Nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering i nye Kristiansand

Bilag

Vedtak Fellesnemnd, 30102018, Sak 43/18, Nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering i nye Kristiansand

Prosjektrapport nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering

Vedlegg: Oppsummering fra dialogmøter i 5 områder

Vedlegg: Oppsummering fra dialogmøte lovpålagte råd

Dato 15. oktober 2018
 Saksnr.: 201800820-30
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.10.2018
 30.10.2018

Nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering i nye Kristiansand

Sammendrag

Fellesnemnda har oppnevnt en politisk prosjektgruppe som har fått i mandat å fremme forslag om eventuelle utprøvinger av ad hoc komiteer ihht. Kommuneleovens § 10 nr. 5 i nye Kristiansand, forslag til nærdemokratiske ordninger i nye Kristiansand og utarbeide forslag til metoder, arenaer og arbeidsformer som inviterer innbyggerne til å delta i å finne løsninger på utfordringer i lokalsamfunnet. Prosjektgruppens anbefalinger er beskrevet i egen rapport som følger saken. Programleders forslag til vedtak sammenfaller med anbefalinger i rapporten. De fleste foreslåtte tiltakene forutsetter ressurser som ikke finnes i dagens kommuner i form av egne stillinger eller midler, og vil følges opp gjennom pågående omstillingsprosesser og i forslag til budsjett og handlingsprogram for ny kommune.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet gjennomfører en 3-årig forsøksordning med faste dialogmøter i fire utvalgte områder i perioden 2020-2022, der Søgne og Songdalen er to av de fire områdene.
2. Fellesnemnda anbefaler at bystyret for nye Kristiansand vedtar at formannskap og hvert hovedutvalg lager en plan for befaringer og møter som sikrer kjennskap til hele den nye kommunen
3. Fellesnemnda anbefaler at bystyret for nye Kristiansand vedtar at både formannskap og alle hovedutvalgene prøver ut oppgaveutvalg som samarbeidsform i neste valgperiode.
4. Fellesnemnda ber programleder utarbeider forslag til reglement for oppgaveutvalg som beskriver formål og retningslinjer.
5. Fellesnemnda ber programleder igangsette et lokaldemokratiprojekt for og med ungdom i 2018 og 2019 for å få opp innspill til hvordan medvirkning og samskaping kan involvere ungdom i ny kommune.
6. Fellesnemnda vil at innovative medvirkningsmetoder tas i bruk i arbeidet med kommunens overordnede styringsdokumenter og øvrig planarbeid, og dette bør innarbeides i planstrategien for nye Kristiansand.
7. Fellesnemnda ber programleder sørge for at ny kommune har lett tilgjengelige mottaks- og oppfølgingskanaler for ideer og behov som kommer fra innbyggere og samarbeidspartnere.
8. Utprøving av faste dialogmøter og oppgaveutvalg evalueres innen utgangen av 2022.

Camilla Dunsæd
 Programleder

Anne Karen Aunevik
 Rådgiver

Vedlegg: Prosjektrapport om nærdemokratiske ordninger og tiltak som kan fremme innbyggerinvolvering i nye Kristiansand, med oppsummering av dialogmøter som vedlegg.

1. Bakgrunn for saken

Fellesnemnda vedtok 28.november 2017 at det skulle nedsettes en egen politisk arbeidsgruppe som skulle arbeide med nærmedokrati og innbyggerinvolvering. Prosjektgruppa skulle anbefale hvilke kommunale tiltak og ordninger som kan fremme engasjement blant innbyggerne. For å komme fram til anbefalingene, er det innhentet innspill fra andre kommuner, forskere og fra innbyggere i dagens tre kommuner.

Prosjektgruppas anbefalinger er beskrevet i egen rapport som følger saken. Programleders forslag til vedtak sammenfaller med anbefalinger i rapporten.

2. Nærmedokratiske ordninger

Prosjektgruppa anbefaler en 3-årig forsøksordning hvor formannskapet har faste dialogmøter i fire utvalgte geografiske områder i perioden 2020-2022. Deltakerne bør inviteres etter noen gitte kriterier som sikrer bredde og representativitet, og skal representere ulike innbyggergrupper, lokalt organisasjonsliv og næringsliv. I tillegg bør det være representanter fra kommunale tjenester som har aktiviteter i lokalmiljøet.

Mål med dialogmøtene vil være å tilrettelegge for at lokale organisasjoner og ildsjeler kan utvikle samarbeid og ideer om hva som kan gjøre lokalsamfunnet til et enda bedre sted å bo. Det er også et mål at politisk ledelse blir kjent med lokale forhold.

Både Søgne og Songdalen bør være prioritert for å imøtekomme noen av bekymringene ved å at det blir en stor kommune. I tillegg kan forsøksordningen prøves ut i 2 delområder i dagens Kristiansand som har behov for spesiell oppmerksomhet.

Prosjektgruppa mener disse dialogmøtene skal avholdes av formannskapet. Det sikrer at politisk ledelse blir kjent med de utvalgte lokalområdene, og vil bidra til at den administrative toppledelsen i kommunen er orientert om lokale forhold. Dette kan underbygge formannskapet rolle som overordnet politisk organ med ansvar for helhetlig samfunnsutvikling.

Prosjektgruppa anbefaler i tillegg at både formannskap og hvert hovedutvalg skal lage en plan for befaringer og møter på ulike steder som sikrer at de gjør seg kjent i hele den nye kommunen og de aktuelle tjenestestedene i løpet av valgperioden. Samtidig bør hovedutvalgene vurdere om hovedutvalgsleder skal ha faste treffetider i servicesentrene. Behov vil variere mellom hovedutvalgene, og det kan også variere gjennom året. Det bør legges til rette for at innbyggere kan sende inn spørsmål i forkant av møtene. Prosjektgruppen oppfordrer alle partigruppene til å ha noen gruppemøter i Søgne og Songdalen, og at det gjøres kjent når og hvor de kan treffes.

Digitale verktøy må brukes mer for å styrke dialog mellom politikere og innbyggere. Andre kommuner har prøvd ut ordninger for å få opp interessen for politiske saker. I Helsinborg har ordfører «ettersnakk» live etter hvert kommunestyremøte. De prøver også nå et «oppsnakk» før møtet¹, noe som følges av flere innbyggere enn streaming av selve møtene.

Programleder vil påpeke at iverksettelse av forsøksordning med nærmedokratiske forutsetter at det må avsettes ressurser. Administrasjonen bør da ha en form for nærmiljøkonsulenter som kan gi støtte til planlegging og fasilitering av møtene, samt koordinering av kommunikasjon med innbyggere og oppfølging av innspill mellom møtene. Det kan også bli aktuelt med en form for fleksible tiltaksmidler som brukes til å teste ut gode ideer til lokale samarbeidsprosjekt som kommer fram på dialogmøtene.

---

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=x00yccb0Qbl>

Dette vil kreve omprioriteringer av ressurser. Hvis fellesnemnda vedtar anbefalingene, vil dette følges opp gjennom pågående omstillingsprosesser og i forslag til budsjett og handlingsprogram for ny kommune. Programleder vil samtidig understreke at anbefalingene i stor grad harmonerer med programleders ambisjoner for opprettelse av direktørområdene for kultur, innbyggerdialog og frivillighet, og for Samhandling og innovasjon.

3. Oppgaveutvalg

Prosjektgruppa anbefaler at alle hovedutvalgene prøver ut oppgaveutvalg som samarbeidsform i neste valgperiode. Det vil gi de folkevalgte i den nye kommunen erfaring i denne arbeidsformen, og godt grunnlag for å vurdere hvordan samarbeid, samhandling og samskaping skal utvikles videre.

Det er viktig at det tilrettelegges for at representasjon blir bred, og at «svake» stemmer blir hørt. Kompetansesammensetning må tolkes bredt, ikke bare fag, men også innbyggernes erfaringer kan være aktuell kompetanse å etterspørre. Oppgaveutvalgene bør etterstrebe å ta i bruk digitale hjelpemidler for å få innspill fra flere enn de som er oppnevnt.

Mål med utprøving av oppgaveutvalg vil være å styrke samarbeid mellom politikere og innbyggere om å finne løsninger på prioriterte utviklingsområder. Eksempler på aktuelle tema i de ulike hovedutvalgene:

- Hovedutvalg for teknisk, klima-miljø: Senterutvikling Tangvall og eller Nodeland. Hvordan skape levende bydelssenter som arena for identitet og aktivitet?
- Hovedutvalg omsorg og helsefremming: Nettverksfattigdom.
- Hovedutvalg for oppvekst og utdanning: Inkludering lavinntektsfamilier.
- Hovedutvalg for kultur og innbyggerinvolvering: Framtidas innbyggertorv. Hvordan kan de bli møteplasser for innbyggere, frivillige og private aktører som ønsker å utvikle sine lokalsamfunn?
- Formannskapet: Reduksjon av klimautslipp
- Hovedutvalg for administrasjon: Heltid. Hvordan kan kommunen som arbeidsgiver øke antall heltidsstillinger?

Hvis fellesnemnda støtter anbefalinger om oppgaveutvalg, vil programleder utarbeide forslag til eget reglement som beskriver formål og retningslinjer. Forslaget behandles i fellesnemnda, og oversendes deretter nytt bystyre for endelig behandling

4. Lokaldemokratiprojekt barn og unge

Prosjektgruppa anbefaler at det det igangsettes eget lokaldemokratiprojekt for og med ungdom i 2018 og 2019 for å få opp innspill til hvordan medvirkning og samskaping kan involvere ungdom i ny kommune. Ungdomsutvalgene i dagens kommuner kan få ansvar for prosessen.

Aktuelle tiltak i et demokratiprojekt kan være:

- Skoleoppgaver, invitere skoler til å delta
- Spørreundersøkelse
- Tematiske prosjektgrupper
- Bruk av sosiale medier eller andre digitale verktøy
- Deltakelse i allerede planlagte involveringsprosesser som for eksempel «En by for alle» uke 6 i Kristiansand², «Ung medvirkning i Agder 2020», juni 2019 i regi av fylkeskommunen, og «Grønn uke» i Kristiansand i forbindelse med FNs miljødag 2019. Her vil det bli et særlig fokus på involvering av innbyggere i miljø og klimatema.

Hvis fellesnemnda vedtar igangsettelse av lokaldemokratiprojekt for og med ungdom, vil det forutsette at administrasjonen avsetter nødvendige ressurser til oppfølging og prosjektledelse

² <https://www.kristiansand.kommune.no/aktuelt/stor-aktivitet-i-uke-6--kristiansand---en-by-for-alle/>

allerede i 2018 og 2019. Dette må da innarbeides i budsjett for programmet. I tillegg vil programleder utforske muligheter for å søke ekstern finansiering av prosessen.

5. Diverse tiltak som fremmer tillit og deltakelse

Prosjektgruppa vil at den nye kommunen blir kjennetegnet av åpenhet og transparens i både administrative og politiske prosesser, slik at innbyggerne kan følge med på hva som bestemmes og hvorfor. Det forventes at de tiltakene som finnes i dagens kommuner videreutvikles og forsterkes i ny kommune. Servicekontorene bør bli sentrale møte- og kontaktpunkt, særlig i Søgne og Songdalen. Dette harmonerer med programleders ambisjoner om at dagens servicekontor skal utvikles til å bli arena for medborgerskap og samskaping i innbyggertorv, slik at de i enda større grad blir steder der «mennesker møter mennesker, og der mennesker møter kommunen».

Prosjektgruppa anbefaler at det legges til rette for tidlig involvering i kommunens planprosesser. De er opptatt av at det bør være et særlig fokus på hvordan en kan legge til rette for å gi svakere stemmer mer kraft i samfunnsutviklingen. Innovative medvirkningsmetoder bør tas i bruk i arbeidet med kommunens overordnede styringsdokumenter og øvrig planarbeid. Programleder vil følge opp prosjektgruppas anbefalinger om medvirkning i planarbeid i planstrategien for nye Kristiansand, samt etterstrebe at kommuneplanprosessen for nye Kristiansand kan bli en forsøksarena for innovative medvirkningsmetoder.

Prosjektgruppa anbefaler at kommunen prøver ut ulike arenaer for samskaping i samarbeid med frivillige organisasjoner, andre aktører og kommuner. Programleder vil tilrettelegge for at ny kommune har lett tilgjengelige mottaks- og oppfølgingskanaler for ideer og behov som kommer fra innbyggere og samarbeidspartnere.

Punkt 44/18: Administrativ organisering av nye Kristiansand - oppfølging av vedtak i fellesnemnda

Dato 8. oktober 2018
 Saksnr.: 201801534-22
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)
 Arbeidsutvalg Nye Kristiansand

Møtedato

30.10.2018
 23.10.2018

Administrativ organisering av nye Kristiansand - oppfølging av vedtak i fellesnemnda

Sammendrag

Programleder orienterte fellesnemnda om status i sammenslåingsprosessen tirsdag 25.september. Blant annet ble det orientert om prosess for å fordele ansvar mellom kommunalområdene. I forbindelse med orienteringen vedtok fellesnemnda følgende:

- *Drift og organisering av idrettsanlegg fremmes som egen sak til Fellesnemnda.*
- *Fellesnemnda ser at dagens organisering av kriminalitetsforebygging fungerer bra og ber om at sak knyttet til innplassering av dette arbeidsfeltet løftes politisk.*

Programleder velger å besvare begge vedtakene i samme sak, siden begge sakene gjelder administrativ organisering.

I møte 24. april vedtok fellesnemnda overordnet administrativ organisering. Som vedlegg til saken 24. april fulgte det med en skisse over fordeling av ansvar mellom kommunalområdene. I denne skissen fremkom at drift av idrettsanlegg var tenkt lagt i kommunalområde for Miljø, byutvikling og teknisk, der drift av alle kommunale bygg og anlegg nå er samlet. I samme skisse var kriminalitetsforebyggende arbeid foreslått samorganisert med blant annet folkehelse, integrering i kommunalområde for Samhandling og innovasjon. Etter innspillsrundene som har vært, er alle disse nå lagt til andre kommunalområder.

Etter vedtaket 24. april har det vært en prosess for å fordele ansvar mellom kommunalområdene. Prosessen har involvert mange ansatte, og har skjedd i samråd med tillitsvalgte og dagens ledere gjennom prosjektrådene. Etter denne omfattende prosessen sendte programledelsen et forslag til drøfting med arbeidstakerorganisasjonene. Forslaget ble drøftet 24. september. Etter dette ble fordelingen endelig besluttet av programleder.

I møte 29. august 2017 vedtok fellesnemnda programleders myndighet. Da ble det vedtatt at programleder delegeres fullmakt til å treffe beslutninger i alle saker som er innenfor fellesnemndas ansvarsområde, med noen begrensninger, blant annet at saker som er av prinsipiell og strategisk karakter skal legges frem for fellesnemnda. Programleder har truffet vedtaket om ansvarsdeling mellom kommunalområdene etter denne delegerte myndigheten. Hverken drift av idrettsanlegg eller kriminalitetsforebyggende koordinator kan, etter programleders syn, karakteriseres som saker av prinsipiell betydning. Programleder er klar over at fellesnemnda i alle saker kan omgjøre vedtak truffet i medhold av delegeringsmyndighet. Programleder ber fellesnemnda, i behandling av denne saken,

vurdere om det kan ha uheldige konsekvenser å, i etterkant av denne prosessen, omgjøre plassering av enkeltstillinger og enkelte driftsområder. En mulig uheldig konsekvens kan være at det kan åpne for at flere berørte interessenter kan be om politisk behandling av eget område.

Nye Kristiansand er nå inne i en svært krevende omstillingsprosess. I disse dager tegnes organisasjonsstrukturen ut. I en så stor organisasjon vil en måtte forvente at alle ikke er enige i alle valg som tas. Det vil kunne skape uro og usikkerhet blant ansatte dersom beslutninger som er tatt etter krevende prosesser for organisasjonen, omgjøres av fellesnemnda på bakgrunn av stor mobilisering fra noen grupper. En annen uheldig konsekvens kan være at omgjøring av noen enkelte områder kan rokke ved balansen mellom kommunalområdene og den helhetlig tenkningen som er lagt til grunn for valgt organisering. Programleder anbefaler at fellesnemnda i stedet for å omgjøre fordelingen mellom kommunalområdene må stille krav til hvilke leveranser det forventes av nye Kristiansand på områder fellesnemnda mener er særlig viktige.

1. Organisering av kriminalitetsforebygging i nye Kristiansand

Fellesnemnda vedtak i møtet 25. september 2018 viser til at dagens organisering av kriminalitetsforebygging fungerer bra. I dagens Kristiansand er det etablert en stilling som kriminalitetsforebyggende koordinator plassert i by- og samfunnsenheten i teknisk sektor. I tillegg er det flere som jobber med kriminalitetsforebygging mer operativt, for eksempel som SLT-koordinatorer koblet til oppvekstsektoren i kommunene.

Programleder antar at fellesnemndas ønske om å løfte innplassering av kriminalitetsforebygging politisk, gjelder stillingen som kriminalitetsforebyggende koordinator, og ikke de operative stillingene. Programleder antar at fellesnemnda med dette er bekymret for at stillingen ikke skal få tilstrekkelig strategisk handlingsrom. Tidligere var denne stillingen plassert i det som den gang het rådmannens stab, men den ble flyttet til teknisk sektor i 2011. Siden den gang har kriminalitetsforebyggende koordinator rapportert til teknisk direktør, og ikke til rådmannen.

Programleder vil først understreke at nye Kristiansand ikke vil ha samme administrative organisering som dagens Kristiansand, og at det blant annet vil bety relativt store endringer for flere funksjoner i by- og samfunnsenheten. Flere av de strategiske koordinatorfunksjonene er lagt til andre kommunalområder enn teknisk.

Når det gjelder ansvar for det strategiske kriminalitetsforebyggende arbeidet som koordinatorstillingen innehar, så er det lagt til direktør for kultur, frivillighet og innbyggerdialog for å få nært samarbeid med andre som skal jobbe med mobilisering av innbyggere, næringsliv, frivillige aktører, samarbeid med politi og andre tjenester. Programleder mener dette er en god og strategisk plassering av et kriminalitetsforebyggende arbeid i ny kommune. Flere andre sektorovergrepene strategiske funksjoner er også lagt til dette direktørområdet, som for eksempel folkehelse, likestilling, mangfold og inkludering. Ved å legge disse rollene til samme direktørområde, vil de kunne samordne seg og trekke veksle på hverandres i det tverrsektorielle samarbeidet, og i involvering av innbyggere og samarbeidspartnere.

I nye Kristiansand vil det ikke være noen rådgivere som rapporterer direkte til rådmannen. Rapporteringslinjene er selvsagt ikke til hinder for direkte kommunikasjon med både rådmann og ordfører når det er hensiktsmessig. For eksempel er kriminalitetsforebyggende koordinator sekretær for politirådet og har i den funksjonen mye kontakt med toppledelsen.

Samtidig med at det strategiske arbeidet med kriminalitetsforebygging i nye Kristiansand legges til kultur, frivillighet og innbyggerdialog, vil det operative kriminalitetsforebyggende arbeidet ivaretas av andre kommunalområder, for eksempel ved at SLT-koordinatorer vil være organisert i kommunalområde for oppvekst og læring.

2. Organisering av drift idrettsanlegg i nye Kristiansand

I fordelingen av ansvar mellom direktørområdene vedtok programleder at det generelle ansvaret for drift av bygg og anlegg skal ligge i kommunalområdet for miljø, byutvikling og teknisk. I de gamle kommunene er drift av idrettsanlegg organisert på ulikt vis, i Søgne og Songdalen delt mellom flere aktører og i Kristiansand der drift av anleggene i hovedsak er plassert i idrettsetaten mens utvendig vedlikehold av bygg er lagt til teknisk sektor.

Å tydeliggjøre at ansvaret for all drift av bygg og anlegg skal legges til samme kommunalområde har ført med seg diskusjon og engasjementet fra aktører innen idrett. Programledelsen har hatt møter med idrettsrådene i de eksisterende kommunene og ellers dialog med engasjerte i saken. Mye av det som kommer fram ser ut til å bunne i tidligere saker om organisering i gamle Kristiansand kommune og praksis som følge av noen tidligere omorganiseringer. Det er viktig for programleder å få fram at ledelsen ikke tenker å gå inn i de samme mønstrene fra tidligere organisasjonsdiskusjoner i en av de tre gamle kommunene, men ledelsen ønsker å bygge en ny struktur for den nye kommunen som gir best mulig resultat for brukerne på en effektiv og transparent måte.

Vedtaket som er fattet omhandler overordnet administrativ organisering og den mer detaljerte organiseringen er ikke besluttet, men det kan være nødvendig å antyde litt mer om hvordan programledelsen vil sikre at lag og foreninger får gode tjenester fra den nye kommunen.

Programledelsen legger opp til at det skal etableres en sterk og brukerorientert idrettsetat i nye Kristiansand. Samhandling med folkehelse vil styrke idrettsetaten og gi den nye kommunen større muligheter til å nå mål om en aktiv og frisk befolkning samtidig som kårerne for konkurranseidrett styrkes. Idrett er avhengig av frivillighet og at ledere orker å stå i verv over noe tid. Idrettslag og frivillige ledere skal kunne forvente at de kan melde sine behov og ønsker til ett kontaktpunkt, idrettsetaten, og også å få svar fra denne på sine henvendelser. Idretten i nye Kristiansand skal kunne forholde seg til én etat og én leder med ansvar for all idrettspolitik. Tildeling av treningstider, oppsett av anleggsplaner, søknad om spillemidler og alle oppgaver som er relevante for frivillige idrettsklubber skal være samlet i kommunalområdet for kultur, frivillighet og innbyggerdialog. At personellet som utfører driftsoppgaver på anleggene, som alt annet driftspersonell, har sin personalledelse i miljø, byutvikling og teknisk, rokker ikke ved at det er ledelsen av idrett som har ansvar for all dialog med brukerne.

Å organisere all drift av bygg og anlegg i ett direktørområde gir rom for å bruke mer kraft på oppgaver som trenger mer innsats i en periode. Innen den større driftsorganiseringen må kompetansen på idrettsanlegg samt det å drive anlegg preget av mye daglig frivillig innsats være på plass.

Programledelsen mener det er et suksesskriterium for ny organisering av det lykkes å etablere en soneinndeling for drift og vedlikehold. Det er etablert et eget delprosjekt i miljø, byutvikling og teknisk som jobber med å beskrive hvordan denne soneinndeling kan bli

- Profesjonell
- Kostnadseffektiv
- Robust
- Fleksibel
- Forutsigbar

I arbeidet med soner er tverrfaglighet, nærhet, best mulig ressursbruk, sambruk av mannskap og utstyr viktige mål. Det er viktig for programledelsen at å organisere drift og vedlikehold i soner gir enkel koordinering med alle fagetater og enheter som har behov og

også at sonene utvikler et inkluderende arbeidsmiljø som bidrar til å hindre utenforskap i nye Kristiansand.

Selv om arbeidsledelsen og måten å organisere arbeidet på gjennom soner er viktigere enn hvor de ansatte har sin personalledelse, så mener programledelsen det er best å organisere drift og vedlikehold under én felles ledelse på direktørnivå.

Nye Kristiansand vil sannsynligvis basere drift av idrettsbygg- og anlegg på selvbetjening. Med mange frivillige som ansvarlige for det som skjer i kommunale anlegg, så kreves det en særlig nærhet og brukervennlighet i informasjon og håndtering av uforutsette hendelser. I nye Kristiansand må idretten dermed sikres en vaktordning for henvendelser utenom ordinær kommunal åpningstid der henvendelser besvares og der det er mulig å rykke ut for å ordne opp i forhold som ikke står i stil med den avtalte kommunale leveransen, uten at det løper ville taksametertakster for brukerne. Samtidig må organiseringen av ett kontaktpunkt for idrettsklubber også medføre forventning om at det gis klare meldinger fra brukerne om hvilken kommunal tilpasning som vil behøves. Nye Kristiansand kan ikke basere seg på et system der brukere som ikke finner anleggene slik de hadde ønsket kan ringe til navngitte driftsmedarbeidere som skal rykke ut på fritida for å gjøre enkeltoppdrag, men en vaktordning der det er klart hva klubbene kan forvente og ikke, vil nye Kristiansand etterstrebe å få til.

Programledelsen ser for seg at

- egen idrettsetat med enhetsleder sikrer idrettsfaglig kompetanse i nye Kristiansand
- ett kontaktpunkt sikrer enkel vei for idrettsledere og at folk orker stå i verv lenger
- samlet drift og vedlikehold i soner sikrer nødvendig kvalitet, nærhet og effektivitet
- serviceerklæring om hva kommunen kan levere sikrer avstemte forventninger
- vaktordning for å løse uforutsette hendelser sikrer at arrangementer reddes når planleggingen har vært for dårlig

Med disse intensjonene med videre i detaljorganiseringen av idrettens kår i nye Kristiansand mener direktør/ programleder at tilbudet til idrettsklubbene i nye Kristiansand vil bli bedre enn hva hver av de tre kommunene leverer per i dag.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda tar programleders orientering til etterretning](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Anne Karen Aunevik
Rådgiver